

“Pikku Kakkonen”

Kakkosten sukuyhdistyksen kahdeskymmenesneljäs lehti

Hyvät sukulaiset

Olen havainnut, että tällaisena poikkeuksellisena aikana tulee pidettyä yhteyttä lähimpiin sukulaisiin useammin kuin ns. normaaliaikoina. Kyseellään, kuinka voidaan, onko pysytty terveinä jne. Ehkäpä sukuasiat tulevat läheisemmiksi tällaisena aikana. Helsingin Sanomien joulukuussa ilmestyneessä Teema-julkaisussa aiheena on suku. Julkaisussa on mielenkiintoisia kirjoituksia. Kerrotaan parin suvun tarinat. Puhutaan geenivirheistä, jotka voivat johtaa syöpäsairauksiin. Kysytään, onko elämä pillalla, jos suku on täysi ”susi”.

Meidän oma lehtemme ei jää yhtään huonommaksi sukuun liittyvissä kirjoituksissa. Tuija Kosonen (sukukirjan taulu 502) pohdiskelee sukujen vaiettujen tarinoiden aiheuttamaa surua ja häpeää. Tuijalla on niihin myös parannuskeino. Maarit Leh-

tihaara on kiinnostunut suvusta sekä perinnetietoudesta, joista hän mielellään kirjoittaa. Toimitus kaipaa edelleen juttuja lehtemme. Kyllä joukostamme varmasti löytyy henkilöitä, joilla olisi kerrottavaa meille kaikille, rohkeasti vaan. Mahdolliset osoite yms. muutokset pyytäisin ilmoittamaan sihteeri Leenalle ja muutokset sukutietoihin Jounille. Poikkeuksellisen vuoden 2020 sukuyhdistyksen varsinainen kokous jäi pitämättä, niinpä ”vanha” hallitus jatkaa kesän 2021 sukukokoukseen asti. Toivottavasti tilanne siihen mennessä on sen verran normalisoitunut, että kokous voidaan järjestää.

Hyvää Uutta Vuotta 2021
Eero

Ihminen ei ole irrallinen suvusta

Suvun vaietut tarinat

Perhekonstellaation avulla päästään käsiksi ja tehdään näkyväksi ylisukupolisesti vaikuttavia asioita. Perhekonstellaatiotyöpajoihin osallistuminen on saanut minut miettimään ja selvittämään omaan sukuuni kuuluvia tarinoita.

Miksi joitakin tarinoita kerrotaan mielellään eri yhteyksissä ja miksi joistakin visusti vaietaan? Osa tarinoista pyrkii esille vuosien, joskus vuosikymmenien jälkeen. Jotkut asiat ovat niin kipeitä, että niiden päähenkilöiden pitää kuolla ennen kuin tarinat pystytään avaamaan. Veikkaan, että osa tarinoista menee haudan poveen ihmisten siirtyessä mananmaille. Mutta, meneekö sittenkään?

Mistä johtuu, että tietyt sairaudet, kuten vaikka isäni suvussa päihdeongelmat ja äidin puolella muistisairaudet, tuntuvat siirtyvän sukupolvelta toiselle? Samaa voi ihmetellä muissakin asioissa. Miten eri sukupolvien äitien lapset eri syistä päätyvät toisten, vaikkakin turvallisten aikuisten, kasvattamiksi? Mistä johtuvat erimielisyydet sisarusten välillä? Miksi joku eristäytyy? Toinen sanoutuu irti sukulaissuhteista? Kolmas haluaa ylläpitää yhteyttä?

Voisiko syy löytyä suvun ja perheen vaietusta tarinoista? Siitä surusta, jolle ei ollut tilaa keskenmenon, raskaudenkeskeytyksen, lasten kuoleman tai sairauksien kohdatessa. Häpeäs-

tä, inhosta, voimattomuudesta, kivusta, kun tuttu sukulaismies raiskasi. Lapsista, jotka syntyivät vahingossa, lehtolapsista tai niistä, jotka eivät koskaan syntyneet, vaikka heitä kovasti toivottiin. Lapsista, jotka eivät täyttäneet vanhempien toiveita. Huolesta, kun turhaan odotti jotakuta kotiin palaavaksi.

Epätietoisuudesta ja surusta, kun sairaus tarttui kovin käsin perheenjäseniin tai kuolema vei äkisti hautaan. Monta kertaa. Taas ja taas. Vastuusta, joka lankesi kannettavaksi liian varhain. Pelosta, joka siirtyi ilman sanoja. Tuskasta ja surusta, joka valui lapsiin äidinmaidossa tai kulki näkymättömiä siltoja pitkin isän hartioilta lasten kannattavaksi. Kärsimyksestä, joka oli läsnä, mutta piilossa. Sanattomana.

Nöyryttämisestä elämän pakottaessa perheen maantielle. Pakkahuutokaupasta. Konkursseista. Pula-ajasta. Sodasta. Rintamakaruruudesta. Vankilatuomioista. Kännessä ajamisesta. Murhasta. Mielisairaalaan unohuttamisesta. Avioeroista. Perheväkivallasta. Kun piti paeta. Lähteä kotoa, kotiseudulta, kotimaasta.

Niistä pienistä hetkistä, vuosista ja vuosikymmenistä, kokonaisista ihmiselämästä. Kun tiesi, että kaikki ei ole kunnossa, mutta sille ei ollut sanoja. Kun asioista ei puhuttu. Koska ei voitu. Ne olivat liian kipeitä. Kun väikeneminen oli keino selvitä.

Kaikki edellä kuvaamani asiat ovat osa minua, osa perheeni ja sukuni vaiettuja tarinoita. Minulle ne ovat alkaneet puhua uudella tavalla. Niin uskomatonta kuin se onkin, tarinoiden takaa löytyy rakkaus. Sen olen saanut perhekonstellaatioissa kokea toistuvasti.

Oletko huomannut, että perheessäsi tai suvussasi on tarinoita, joista vaietaan tai niistä

puhutaan vain tiettyjen henkilöiden kanssa? Usein joku tietää jotakin asiasta, josta on visusti vaiettu joiltakin toisilta. Nämä perhesalaisuudet voivat kulkea sukupolvelta toiselle.

Salaisuuksien luokittelu

Salaisuuksia voidaan luokitella niiden sisällön mukaan. Sirkku Suontausta-Kyläinpää käyttää Perhesalaisuudet, Väikenemisestä vapauteen – kirjassaan luokittelua tapahtumiin ja henkilökohtaisiin seikkoihin. Seuraavaksi esimerkkejä asioista, jotka voivat olla perhesalaisuuksia.

Tapahtumat

1. Syntymää koskevat: avioton syntyperä, raskauden keskeytys, keskenmeno, adoptio
2. Seksuaalista toimintaa koskevat: uskottomuus
3. Rahaa koskevat: veronkierto, perimys, testamenttisaannot
4. Rikollista menettelyä koskevat: tuomiot, laittomuudet
5. Työhön liittyvät: potkut, salainen työ
6. Kuolemaan liittyvät: itsemurha, kuolemansyy
7. Väkivaltaiset: itseen tai toiseen kohdistuva väkivalta
8. Psykkisiin sairauksiin liittyvät tapahtumat
9. Avun hakeminen ammattiauttajalta

Henkilökohtaiset seikat

Biologisperusteiset

- Fysiologinen: lapsettomuus, uudet hedelmöitystekniikat, seksuaalitoiminnan häiriöt
- Orgaaninen: krooniset sairaudet
- Geneettinen: perinnölliset sairaudet ja häiriöt

Toiminnalliset

- Käyttäytyminen: fobiat, riippuvuudet
- Ajatukset, asenteet, fantasiat
- Emootiot: mistä todella pitää ja mitä inhoaa

Mikä ei tule yhdessä jaetuksi, tulee jonkun kannettavaksi

Perheen ja suvun tausta: siirtolaisuus, luokkaerot

Miksi vaietaan?

Salaisuudet ovat minulle hyvin tuttuja, kuten jo aluksi kirjoitin. Useimmista kohdista tunnistan tarinoita omasta suvustani ja perheestäni. Niin on muillakin ihmisillä. Vaikka salaisuudet ovat tavallisia, voi niiden avaaminen olla vaikeaa.

Salaisuuteen liittyy usein häpeä. Asiasta ei voi puhua, koska se tuntuu niin häpeälliseltä. Toisinaan pelko estää puhumasta. On tilanteita, joissa on suorastaan hengenvaarallista paljastaa jotakin.

Joskus vaikenemisella pyritään välttämään aiheuttamasta tuskaa läheisille. Asia on niin kipeä, ettei siitä voi heti puhua. Saatetaan esimerkiksi odottaa lapsen kasvamista sopivan ikäiseksi tai omien tunteiden selkiintymistä. Sitten päivät muuttuvat kuukausiksi ja kuukaudet vuosiksi. Koskaan ei tunnu olevan oikea aika.

Vanhemman kuolinvuoteella tai kuoleman jälkeen lapsi saattaa kuulla tietoja, jotka ovat olleet merkittävä osa hänen elämänsä historiaansa. Saattaa jäädä paljon kysymyksiä ilman vastauksia. Identiteettiä on alettava rakentaa uudelleen murusista. Monenlaisia tunteita herää, jos huomaa monien muiden tienneen salaisuudesta ja itse olleensa tietopaitiossa.

Mitä perhesalaisuudesta seuraa?

Salaisuuden kantaminen on raskasta. Salaaaminen vie hirveästi energiaa. Ihminen ei voi olla aidosti oma itsensä. Jotain on rajattava pois. Saattaa seurata ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden tunteita, jotka vaikuttavat koko elämään.

Salaaminen saattaa vaikeuttaa itsestä kertomista ja vaikuttaa vaikeutena solmia ihmissuhteita. Se saattaa vaikuttaa hyvin monilla elämänalueilla. Voi olla vaikea luottaa ihmisiin.

Salaisuudet voivat olla tunnesalaisuuksia, käyttäytymismallien tai reagointapojen ketjuuntumisia. Tiedostamattomaan kätkeyt salaisuudet voivat tulla esille vasta aikuisena. Epämääräinen möykky sisällä saattaa paljastua perhesalaisuudeksi. Möykky pienenee tai katoaa, kun salaisuus avautuu.

Psykoanalyttikko Martti Siirla on sanonut viisaasti: ”Se, mikä ei tule yhdessä jaetuksi, tulee jonkun kannettavaksi.”

Salaisuudet voivat siirtyä epigeneettisesti ja myös puheen kautta, jolloin suoraan kielletään asiasta puhuminen. Epigeneettisillä tekijöillä tarkoitetaan geenien toimintaan vaikuttavia solusukupolvesta toiseen periytyviä säätelytekijöitä, jotka eivät muuta dna:n emäsjärjestystä. Toisin kuin geenimuutos, epigeneettinen vaikutus voi myös purkautua.

Hankalinta onkin, että perhesalaisuus voi siirtyä sukupolvelta toiselle. Puhutaan ylisukupolvisuudesta tai taakkasiirtymästä. Lapset saavat kannettavakseen sen, mitä toiset eivät voi ajatella tai sanoa. Terapeuttisen sukupuun kehittäjä Murray Bowen ajattelee, että lapsen ongelmat ovat usein vähintään kolmen sukupolven ongelmia. Seuraavissa sukupolvissa perhesalaisuus saattaa oireilla esimerkiksi epämääräisinä fyysisinä sairauksina ja kiputi-

loina, joihin ei löydy lääketieteellistä selitystä.

Perhesalaisuudet perhekonstellaatioissa

Psykoterapiassa ylisukupolviset asiat tulevat usein käsiteltäväksi tavalla tai toisella. Puhumisen lisäksi on tarve etsiä keinoja, jotka saavuttavat kognitiivisen tason lisäksi toisenlaisen, syvällisen ymmärryksen ulottuvuuden asiakkaan tietoisuudessa.

Bert Hellingerin kehittämää konstellaatio-työskentelyä voidaan käyttää psykoterapian yhteydessä täydentävänä menetelmänä joko yksilötyöskentelynä tai ryhmässä. Konstellaatio voi tarjota monipuolista materiaalia, jota on mahdollista analysoida terapiassa myös sanallisesti.

Perhekonstellaatiota menetelmänä on vaikea kuvata sanallisesti, sillä se on hyvin kokeemuksellista. Koetan kuitenkin lyhyesti kuvata prosessia.

Perhekonstellaatioissa asiakasta haastatellaan lyhyesti alussa. Asiakas luo ohjaajan avustuksella kolmiulotteisen kuvan maailmastaan ja kysymyksestä, jota hän haluaa tarkastella. Asiakas itse asettelee valitsemansa edustajat ryhmästä niin kuin kokee heidän olevan suhteessa toisiinsa. Konstellaation edetessä asiakas seuraa roolihenkilöiden nonverbaalista viestintää, kuulee heidän tuntemuksiansa ohjaajan haastattellessa heitä.

Konstellaatio tarjoaa menetelmän, jolla on pääsy asiakkaan ei-kielelliseen maailmaan. Vaikka puhettakin voi olla, pääasiassa asiakas kokee konstellaation oikealla aivopuoliskollaan, samalla, johon traumamuistot tallentuvat.

Konstellaation avulla voi tulla tietoiseksi omasta historiastaan. Konstellaatioissa omaa tilannetta on mahdollista tarkastella ulkoapäin, jolloin uusi näkökulma tarjoaa uudenlaisia tarkastelumahdollisuuksia jumiin tilanteisiin.

Asiakas saa mahdollisuuden nähdä enemmän vaihtoehtoja ja hän voi vapautua kokemaan omaa elämäänsä täydemmin kuin aiemmin. Yhteys omaan sukuun voi tulla vahvasti koetuksi ja ymmärrys elämäntilanteisiin vaikuttaneisiin asioihin tulee ymmärrettäväksi, jolloin menneisyyden kanssa on mahdollista tehdä rauha.

Konstellaation vaikutukset voivat toisinaan olla välittömiä. Syntyy yhtäkkinen ymmärrys, joka helpottaa oloa välittömästi. Tosinaan vaikutus on hitaampi ja tarvitaan aikaa sen asettumiseksi osaksi omaa elämää. Joskus asiakas ei pysty katsomaan konstellaation tarjoamaa ratkaisua lainkaan. Silloin ohjaajan on kunnioitettava asiakkaan tilannetta ja päätettävä konstellaatio siihen.

Mitä itse voi tehdä?

Voit tutkia omaa sukupuutasi. Se on hyvin havainnollinen ja voi tuoda esille puhumattomia ja suvussa toistuvia asioita. Tällaisia voivat olla nuorena tai epäselvissä olosuhteissa kuolleet henkilöt ja saman ikäisenä tai vuosipäivinä koetut tapahtumat, kuten toistuvat onnettomuudet, sairastumiset ja kuolemantapaukset. Saatat löytää esimerkiksi lapsena kuolleita sukusi jäseniä tai henkilöitä, joista et tiedä oikein mitään tai joista ei koskaan puhuta. Voit huomata joidenkin asioiden toistuvan eri sukupolvissa tietyissä ikävaiheissa tai esimerkiksi puintiaikaan. Ehkä jotain on tapahtunut aiemmissa sukupolvissa juuri silloin ja suvun muisti toimii niin, että siinä ajankohtana jotain jälleen tapahtuu.

Voit halutessasi kysellä salaisuuksista sukusi vanhemmilta jäseniltä. Vaikka asia saattaa jännittää, kannustan rohkeuteen. Hienotunteisuus toki on tarpeen, kuten jokaisen yksityisyyden kunnioittaminenkin. Usein ihmiset toivovat voivansa vapautua salaisuuksien kantamisesta ennen kuolemaansa.

Voit myös tilata monisteiden hinnalla sodassa olleiden sukulaistesi kantakortit, joista selviää heidän vaiheitaan sodan aikana. Kantakortin tilaus onnistuu suoraan sähköisesti Valtionarkiston sivuilta tai sähköpostilla kirjaamo@arkisto.fi tai arkisin klo 10-15 puhelimitse puh. 029 533 7400.

Jos ylisukupolviset asiat vaivaavat sinua, voit myös hakeutua keskustelemaan mielen ammattilaisen, kuten psykoterapeutin tai psykiatrisen sairaanhoitajan, kanssa tai kokeilla osallistumista perhekonstellaatioryhmään.

*Tuija Kosonen,
psykoterapeutti, konstellaatio-ohjaaja
tuijakosonen.fi*

Tuija Kosonen, isä Erkki Jääskeläinen, äiti Maija Liisa Jääskeläinen (os. Kettunen)

Kuvia sukuyhdistys

Saarilassa 2009 serkuksia ja pikkuserkuksia.

Karjalantalolla 2010.

Ensimmäinen tapaaminen 2008 Saarilassa.

Tilikokouksessa Kyösti ja Eerkki Karjalatalolla Helsingissä 2012.

Karjalan matkalla Käkisalmissa 2012.

...ksen vuosien vartelta

Säynätsalon kunnantalolla 2018.

Saarilassa 2017.

Jyväskylässä 2015.

Mulonniemessä 2016.

”Kortteeri” ja sivistyksen voima

Markka 1867.

Suomi sai vuonna 1860 oman rahan, markkan. Sen arvo vastasi ruplan neljäsosaa.

Isoäitini, rouva Fanny Lehtihaara (1896-1991, taulu 478) omaa sukua Kakkonen, syntyy Suomen suuriruhtinaskuntaan, oman markan aikaan. Elinkaari sammuu vuoden 1991 huhtikuussa, olosuhteessa, jota leimaavat törmäävät tulkinnat. Kansallinen valuutta, markka, jaksaa vain muutaman kuukauden pidempään. Elämänhalua olisi, mutta ei edellytyksiä.

Missä olit, kun markka, laskettiin kellumaan 14.11.1991? Lopulta, vuoden 2002 alussa, Suomessa markka korvattiin eurolla.

Talous nousee

Maatalousvaltainen Suomi sähköistyi ripeästi. Sähkön hyötykäytön on katsottu alkaneen Suomessa vuonna 1882. Tällöin hehkulamppuun perustuva valaistus otettiin käyttöön Finlayson Oy:n kutomossa Tampereella.

Vuonna 1925 sähkönkäytön aste oli Suomes-

sa jo 40 prosenttia. Kaupungissa, lähes jokaisessa kodissa, sähkölamppu paloi ja valaisi jo 1930-luvun lopulla.

Valoisaa ja viihtyisää tässä olosuhteessa oli myös Lehtihaarojen kodissa Pitäjänmäellä. Perhepotretti tuo eteemme onnellisennäköisiä ihmisiä. Peräti menestystä. Naisväen leeningit ja miesten mittatilauspuvut edustavat tyyliä. Perinteenkeruun metodilla on väitetty, että kuvassa esiintyisi (alarivi, oikealla) neito-kainen Sirkka Elviira Kaisanen s. Klemm (s. 26.6.1931, Ruskeala. Sukukirjan taulu 660 taulusta 652, isä Juho Kakkonen). Keskellä nauravainen nuoripari, Wäinö ja Fanny Lehtihaara.

Taloudellinen nousukausi oli alkanut Suomessa vuonna 1934.

Olohuoneen seinällä pilkistää itämainen lautanen. Lattialla on aito matto. Seinällä on ryijy, johon kirjailtu vuosiluku 1933. Ruokasalin senkki, kalusto. Nojatuolit ja sohva pöytineen. Makuuhuoneen parisängyt teetettyine tiilenpunaisine päiväpeittoineen. Karhupatsaat. Figuriinit.

Uusi ja parempi elämä, suoranainen ihme ja luksus, syttyi Helsingissä vuonna 1931, kun Hotelli Torni avattiin. Esittely lehdistölle 4.3.1931, sitten avajaiset 19.3.1931. Tornissa alettiin tarjoilla alkoholia 5.4.1932, kun Alkot avattiin ja kieltolaki päättyi.

Taitelijatar Maria Paetz-Blasnoff

Seinällä on tauluja, joista vallankin yksi nousee kokoaan suuremmaksi. Sen on signeerannut Pietarin taideakatemiassa ja Bakstin taidekoulussa opiskellut taiteilijatar Maria

Paetz-Blasnov vuonna 1942. Taiteilijatar erikoistui freskomaalauksiin, joita hän teki Ovrutshin ja Kronstadtin morskoin katedraaliin. Taiteilijatar muutti vuonna 1914 Suomeen, Raivolaan. Hän avioitui professori A. Blasnovin kanssa ja ryhtyi maanviljelijäksi. Raivola kuului Kivennavan kuntaan ennen toista maailmansotaa.

Helsingin Sanomissa julkaistu 70-vuotissyntymäpäiväilmoitus tuo Pitäjänmäen elämänmenon eteemme.

Taiteilijattaren aleneva jälkipolvi, vuonna 1918 (20.4.1918) Raivolassa syntynyt Irina Rubanin (os. Blasnov, kirjoitettu myös muodossa Blasnov) saavuttaa yli 100 vuoden iän

Vasemmalla nuoripari Wäinö ja Fanny Lehtihäärä. Onko oikealla kansakoulun opettaja.

Yläriivi kolmas oik. Aino Lundmark (os. Kakkonen), keskirivi kolmas oik. Wäinö Lehtihaara, alarivi toinen oik. Fanny Lehtihaara, hänen vieressä oik. Sirkka Kakkonen. Tunnistaako joku muita henkilöitä.

ja edesmenee kuluvana vuonna, 15.4.2020 Helsingissä. Asukkaat lapsuudenkodista, ystävät. Tytär Lydmila ja muut sukulaiset kunniottavat muistoa Helsingin Sanomissa julkaistussa ilmoituksessa.

Elämä kietoutui säästämisen ja vaurastumisen ympärille. Kiviset karhupatsaat lasisilmineen vartioivat nykytilassa Lempilä-nimisen tilan huvilassa tulensijaa. Aikaisemmin ne patsastelivat portinvartijoina. Perimätiedon mukaan taideteosten hankintalähde, taiteellinen muotoilutyö, peräytyy Toivo Herman Sirolan (12.12.1900 – 25.3.1965) ja Olga Sirolan (20.6.1904 – 26.10.1970) huvilaan Pitäjänmäelle.

Semminkin kun kotona oli pienesineitä, keramiikkafiguureja, 2020-luvun jälkipolvi

päättelee, että saanto on osunut merkkipäiviin. Helsingiläisen G.F. Stockmann Aktiebolaget-Osakeyhtiön lasi- ja posliiniosasto (liike perustettu vuonna 1862) toimi tietysti jakelutienä hiotuille kristallimaljoille ja nikkelöidyille kahviastioille. Vuonna 1943 perustettu, Suomen vanhin itämaisten mattojen erikoisliike, Artistica Oy, oletetaan persiaaisen QUM-maton hankintapaikaksi. Matto on tietävästi ostettu Konalasta.

Sota-aika aiheutti raaka-aine- ja työvoimapolan. Suotuisasti alkanut kehitys katkesi.

Sodan jälkeen (1944-1947) valvontakomission venäläisvaltuuskunta majoittui Hotelli Tornissa. Se saapui 22.9.1944 ja lähti kolme vuotta myöhemmin (24.9.1947). Yksi

Helsingin vanhimmissa yhtäjaksoisesti toimineista hotelleista veti puoleensa kansainvälisiä journalisteja toisen maailmansodan aikana ja useat maat ymmärsivät sen mahdollisuudet – vakoilua unohtamatta.

Papin tytär, papin rouva

Lehtihaarojen kotikirjastosta käteeni osuu kirjojen lisäksi aikakauslehtiä. Hopeapeili keskittyy tyyliin ja muotiin. Terveys-lehtiä hypistelen kiinnostuneena, sillä 1940-luvun lopun numeroissa teemana on hiihto ja olympiastadion. Kuriositeettina mainittakoon, että rouva Fanny Lehtihaara sai 1950-luvun alussa Perniön Teijolle muutettuaan kunniakirjan menestyksestään hiihtokilpailuissa!

Kuitenkin erityismainintana tässä laitos, kirjailija Juhani Ahon romaaneista ”Papin tytär, papin rouva” (1885,1893). Kirjaan on 2.10.1947 kirjoitettu omistuskirjoitus: ”Vuokraemännälle, Kaisulta.” Koska muistelijoina on yhä keskuudessamme, ilmoitannette halutessanne toimitukselle, jos tunnistatte, kuka on kortteerista kiittänyt Kaisu?

Tätä kirjoitettaessa, varmaa on vain se, että kyse ei ole Kaisu Leinosesta, joka toimi Tohmajärvellä Saarion kylän kansakoulun opetushenkilöstössä ja edesmeni vuonna 1939 (13.8.1939) Tohmajärvellä. Kirjailija Mikko Shemeikan Saarion kylää käsittelevä teos lisävalaisee asiaa.

Kirjalahja viisikymmentävuotta täyttäneelle rouva Fanny Lehtihaaralle, vuokraemännälle, syntymäpäivänään (2.10.1947) osoittaa sekä kohteliasta käytöstä, että tuo viestin antajan ja saajan välisestä relaatiosta, suhteesta. Ei kuitenkaan pitäisi olettaa enempää kuin tietää, mutta herrasväki Fanny ja Wäinö Lehtihaara tiedettiin erittäin koulutusmyönteisinä. He esimerkiksi tukivat lähisuvun vesojen ylioppilastutkintoon ja maisterin tutkintoon johtavia opintoja. Varhaiskasvatukseen panostettiin: tietoja ja taitoja

harjoiteltiin. Wäinö esimerkiksi vauhditti jälkipolviaan harmonikan soitto-opintoihin! Ja siisti piti olla. Esimerkiksi esiliinan käyttö pienillä tytöillä arkimekon päällä oli suotavaa.

Sukukirjan sivulta 448 käy ilmi, että Veikko Kakkosen kansakoulun päästötodistuksen on allekirjoittanut koulun johtaja Kaisu Leinonen 17.5.1934.

Yleinen oppivelvollisuus astui Suomessa voimaan vuonna 1921. Opettajattaren ammatin valitsi myös Tohmajärvellä syntynyt Anna Riitta Muttonen, torpparin tytär (taulu 400, tauluun 401). Avioliiton kautta (vihitty 12.7.1897 Kontiolahdella Vladimir Iivananpoika Revon kanssa) täten sukunimeltään Repo. Kansakoulunopettaja Anni Repo läksi pois Helsingissä 6.12.1958. Repo (os. Muttonen) oli syntynyt Tohmajärvellä 21.1.1868.

Valokeilaan nousee nyt kansakoululaitoksen merkitys ja sivistyksen voima.

Saarion kansakoulu kasvatti useamman sukupolven. Myös Kakkosten sukuyhdistyksen puheenjohtajan, Eero Kakkosen (taulu 420) isän, Eino Kakkosen (24.5.1912-8.11.1962, taulu 407), joka oli Veikko Kakkosen (s. 6.5.1922 – 28.1.1976) serkku (sukukirjan taulu 439). Serkukset ovat sisarusten lapsia (taulu 433, isä Otto Kakkonen, s. 27.2.1883).

1920-luvulle syntynyt Veikko Kakkonen osuu aikaan, jolloin Suomen itsenäisyys piti, se oli linjattu. Tarton rauha oli näet allekirjoitettu 14. lokakuuta vuonna 1920 Suomen ja Neuvosto-Venäjän välille. Tästä tuli 14.10.2020 kuluneeksi 100 vuotta.

Maarit Lehtihaara.

Kirjoittaja on maisteri, jonka Pro gradu-työ käsittelee kauppa- ja varallisuus oikeuden alan ongelmaa. Kirjoittaja on hallintontutkintotason lakiasiantuntija.

Kuvat Maarit Lehtihaaran kotiarkistosta

Kansa eheytyi, aika patisti

Sotavuosina Suomessa ei ollut sähköstä pulaa, koska teollisuus ei kuluttanut energiaa entiseen tapaan. Talvisodan aikana (1939-40) Suomen ulkoministerinä toimi Wäinö Tanner. Sodan jälkeen Tanner toimi kauppa- ja teollisuusministerinä (1940-42).

Aika patisti. Kun arvot olivat tekoja, laiskana ei oikein sinunut olla.

Vuoden 1945 tammikuussa Suomen pääministerinä toimi J.K.Paasikivi. Saman vuoden helmikuussa, tasavallan presidentti C.G.Mannerheim (1867-1951) lausui Suomen nuorisolle rohkaisuksi seuraavaa: ”Tehköön suomen nuoriso, kuten tähänkin saakka, reippaalla mielellä ja hyvätuulisena osansa työssä meidän kaikkien ja valtakuntamme hyväksi. Vaikeudet ovat ehkä entistäkin suuremmat, mutta on kestettävä. Yhteisin voimin voitamme ne.” Polttopisteessä oli nuorten talkootyö. Se jakaantui sekä säästämis- että auttamistalkoiksi. Kyse oli tyttöjen ja poikien yhteisestä työliikkeestä.

Vuonna 1944 uuden työmerkin nimi oli talkoosahra. Suoritusvaatimukset rautaiselle ja hopeoidulle sekä kullatulle talkoosahralle vaihtelivat, mutta kullatun merkin saadakseen oli jo pitänyt tallettaa 60 markkaa johonkin rahalaitokseen (yhteensä edellisten merkkien kanssa 100 markkaa). Talkoo-työmerkiksi oli valittu muurahainen vuonna 1945. Säästömuurahaismerkin sai jokaisesta vuoden 1945 aikana tehdystä 20 markan suuruudesta talletuksesta. Vuonna 1946 kouluhallituksen pääjohtaja ja Nuorten Talkoiden neuvottelukunnan puheenjohtaja, professori Y. Ruutu totesi, että rauhan ja jälleenrakennustyön aikakautena tarvitaan nuorten innokasta ja reipasta

myötävaikutusta vapaaehtoisuuden pohjalta. Jälkipolville perinnetietona jäävät sutkautuksetkin ikäänkuin liikkuvat, patistavat ja heristävät: ”Laiska töitensä lukevi”, ”peukalo ei ole keskellä kämmentä”, ”oma palsta pulasta pelastaa” ja ”auttaen asiat paranevat” sekä ”ahkeruus kovan onnen voittaa”.

Kun Fanny ja Wäinö Lehtihaara asuivat Perniön Teijolla, taloustöissä heitä auttoivat Teijon Tehtaiden palvelijana työskennellyt Jalmar Hellström puolisonsa Helmin kanssa. Helmi Lyydia Hellström, omaasukua Ilola (12.5.1899) edesmenee syyskuun 4. vuonna 1971.

Äitini Kerttu Laakso (s. 14.6.1941, taulu 479) on tutkinut 300 vuotiaan ruukkiyhdyksunnan syntyä ja kehitystä Teollisuusliiton Opistossa vuonna 1990.

Ajankuvaa luo Salon Seudun Sanomissa 1960-luvulla julkaistu lehtileike, jossa on mukana naapurin pikku Maarit. Ilmaisten töiden talkoista ei ollut kyse. Erona nykyajan Suomeen, jossa ns. velvoitetyön määrä lähestyyne jo palveluspakkoa, sen aikaista määrää. Kun näin todetaan, viitataan 1600-luvun lainsäädäntöön. Tällöin jokaisella tuli olla työpaikka – jos ei ollut, sellainen osoitettiin henkilölle pakolla. Velvoitetyötä on tutkittu muun muassa oikeustieteen saralla.

Syntymäkotini naapuriki

inteistöstä eli Lehtihaarojen Lempilä-nimisen kiinteistön naapuritalosta, on mieleeni erityisesti jäänyt Axi-koira ja tämän miellyttävät omistajat; markkinointijohtaja Anderssonin perhe. 1960-luvulla Oy Transporter Ab luovutti markkinointijohtaja Anderssonin johdolla moottorikelkkoja rajavartioiden käyttöön.

Lumikelkkojen valmistus oli aloitettu vuonna 1967 Teijolla.

Teijon Tehtaat Oy fuusioitui kahdeksan muun yhtiön kanssa Wihuri-Yhtymä Oy:ksi vuonna 1961.

Moottorikelkat ”pörräsivät” tavan takaa kotitalomme edestä avautuvalla peltonäkymällä. Koeajoja oli jännittävää seurata. Sahasivat siinä pellolla laajaa kaarta nämä metsänvihreät kelkat.

Maarit Lehtihaara

*Vasemmalta
Wäinö Leh-
tihaara ja
Fanny-rou-
van nuorin
veli, Alpo
Kakkonen.*

Kakkosten sukuyhdistys

Hallitus

Eero Kakkonen, puheenjohtaja

Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 0400 679328, eero.kakkonen@elisanet.fi

Kyösti Kakkonen

Mulonniementie 190, 80330 Reijola
kyosti.kakkonen@k2.fi

Eila Hyvärinen

Hepomäentie 10, 80140 Joensuu
puhelin 040 7276745, hyvaeila@gmail.com

Jouni Kakkonen

Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
puhelin 040 5670407, kakkonjo@gmail.com

Raija Vassinen

Lähdetie 1, 40530 Jyväskylä
puhelin 050 5936220, raija.vassinen@gmail.com

Eero Autere

Aittarivi 6 as 7, 01660 Vantaa
puhelin 040 5383158, eero.autere@elisanet.fi

Tea Vänskä

Koulukatu 45 A as 12, 80100 Joensuu
puhelin 050 4952816, vanskatea@gmail.com

Hallituksen sihteeri ja jäsenrekisteri

Leena Kakkonen

Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 050 3728622, leenam.kakkonen@elisanet.fi

PikkuKakkosen toimitus

Eero Kakkonen

Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
eero.kakkonen@elisanet.fi

Sukututkimus

Jouni Kakkonen

Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Sukuyhdistyksen jäsenmaksut

Aikuisjäsen 25 eur/v, lapsi (alle 18 v.) 10 eur/v
Pankkitili Nordea FI5610403500363472